

Milutinovi pesmi.

I.

GUNCA, GUNCA, GUNCA
SE NA NEBU LUNCA!
PLEŠE, PLEŠE, PLEŠE,
ZLATE ZVEZDE KREŠE!
RAJA, RAJA, RAJA,
ROŽICE OPAJA!
SMEJE, SMEJE, SMEJE,
VETRČEK ZAVEJE:
ENA, DVE IN TRI
VSE SE ZAVRTI!
ZEMLJA, ZVEZDE, LUNCA
SE VESELO GUNCA!

II.

DIGA, DIGA, DAGA,
MUCKA ČREZ DVA PRAGA,
MUCKA SE PRESTRAŠI,
HITRO V SOBO SKOČI —
ZUNAJ NEKAJ POČI.

DIGA, DIGA, DAGA,
ZUNAJ BABA JAGA,
MUCKA SE PRESTRAŠI,
HITRO V VODO SKOČI
IN SI NOGE ZMOČI.

Marijana Željeznova-Kokalj.

Vodna kolesca in mlinčki.

Marsikdo, ki je takole mimogrede na sprehodu opazoval veselo žuboreč potoček, je gotovo že opazil veliko moč in silo tekoče vode, ki se pokaže celo pri prav neznatnem potočku ali studenčku v drobnih vrtincih in vrelcih. Zato nas prav lahko zavede ta pojav, da to naravno vodno moč izrabimo za prijetno, zabavno igračko.

V naslednjih vrsticah vam hočemo opisati napravo in izdelovanje vodnih kolesc in mlinčkov pa njihovih uporabnih možnosti, ki bodo zanimali posebno tiste »Zvončkarje«, ki imajo poleti priliko bivati v bližini tekočih voda.

Preprosto kolesce napravimo prav lahko na ta način, da pribijemo štiri enako velike deščice na štirioglat kos lesa (štev. 1), ki ga na obeh straneh po sliki 2. ošilimo (ista slika nam pokaže nazorno tudi razvrstitev teh deščic).

Drugo kolesce, ki da malo več dela, vidimo na sliki 3. Najprej preluknjamo s svedom (toda previdno, da se les ne razkolje!) valjast kos lesa (kos ročaja stare metle) v obliki križa (slika 3 a) na dveh mestih, vtaknemo v te luknje palčice, ki jih na ven štrlečih mestih razploščimo in ki služijo za pritrditev lopatastih deščic (slika 3 b). Ako zabijemo v konce valja še dva močna žeblja za postavitev mlinčka v stojalce in zarežemo vanj na enem koncu še vdolbino (žlebič) za gonilno vrvco, je mlinček že gotov. Na sliki št. 4 vidimo, kako je treba postaviti obe kolesci v potoku.

No, in sedaj hočemo naše kolesce še praktično izkoristiti. Zgraditi si hočemo majhno napravo za potrkavanje na kravje zvončke, ki naj jih spravi v tek vodno kolesce. Napravo z zvončki vidimo na slikah 5, 5 a, 5 b in 5 c. Slika 5 nam predstavlja izgotovljene zvončke, slika 5 a stranski prerez iste, slika 5 b napravo in izdelavo gonilnega valja. Gonilni valj izžagamo iz kosa ročaja neporabne metle, v katere konce zabijemo dva žeblja, da valj pozneje trdno stoji. Za prenos pogona služi na levi strani valja pritrjeno kolesce iz pločevine (slika 5 a in 5 c), ki ga napravimo na ta način, da izrežemo najprej krožno ploščo iz tenke pločevine (prav dobro služi dno kakšne pločevinaste okrogle škatle), to na robu okrog in okrog narežemo v enakih presledkih s škarjami (slika 5 c) in nastale loputice izmenoma upognemo na levo in desno. Zaradi navzven upognjenih delov nastane na ta način na robu majhen žleb, v katerem teče pozneje gonilna vrvca, ki je napeljana na vodno kolesce